

*Косенко Я. В. – студент
Науковий керівник – доцент Ю. М. Радзіховська
Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького*

ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Реакція на глобальну пандемію COVID-19 безпосередньо визначає, як корпорації розглядають та управляють ризиками. Ці безпрецедентні часи вимагають переоцінки того, як компанії оцінюють невизначеність. Традиційні системи управління ризиками підприємств (УРП) страждали від недоліків до реагування на пандемію і зараз, як ніколи раніше, вимагають повторної оцінки.

Наступні п'ять пунктів висвітлюють загальні недоліки в рамках УРП. Пропонуються супровідні запропоновані дії для вирішення кожного питання, що представляє можливості для вдосконалення підходів до УРП.

Часовий горизонт. Типова ідентифікація та оцінка ризиків фокусується на річному часовому горизонті, узгодженому з корпоративним календарем звітності. Це стримувало оцінку довгострокових загроз та можливостей, а деяким організаціям заважало інвестувати в заходи щодо стійкості.

До пандемії це короткотермінове мислення почало змінюватися, наприклад, інвестори, які спонукали корпорації розуміти потенційний вплив змін клімату на їхні бізнес-моделі. Ця нова практика повинна стати стандартною для того, щоб забезпечити корпораціям зосередження уваги не просто на заходах безперервності, а на фундаментальній стійкості бізнес-моделі.

Визначити ступінь зосередженості на ризиках з низькою ймовірністю важко досягти, але належне врахування ризику, який вважається правдоподібним, але малоймовірним, в кінцевому підсумку повинно покращити стійкість у разі виникнення події. Щоб зменшити вразливість до шоків, орга-

нізаціям слід робити звіт про тенденції ризику (зростання або зменшення загрози).

В УРП спостерігається небажання покладатися на експертне судження як форму оцінки ризику. Використання моделей та статистичних методів для вимірювання ризику практично узурпувало будь-яку форму судження, з єдиною думкою менеджерів з ризиків, що будь-яка форма якісної оцінки є зайвою, суб'єктивною або помилковою.

Експертне судження щодо ризику має доповнювати статистичне моделювання, особливо там, де досвід історичних втрат та інші дані недостатні для побудови надійних моделей. З огляду на стійкість як головну мету УРП, менеджери постпандемічного ризику повинні розглядати отримання експертного судження як законну оцінку ризику.

Одним із факторів, який сприяв відсутності сприйнятої вартості УРП, був дефіцит прагматизму. Занадто часто системи ризиків рясніють термінологією ризиків та надмірно розробленими або негнучкими процесами, що призводить до стриманого залучення до УРП, що, як наслідок, спричиняє відсутність продуманого вкладу в процес ідентифікації та оцінки ризиків з боку більш широкого кола зацікавлених сторін.

Вказівки щодо ризиків, кодекси, стандарти, галузеві органи та навіть регуляторні органи не допомогли цій відсутності прагматизму, оскільки вони заохочують практики, які добре читаються на папері, але не мають комерційності на практиці. Наприклад, заява про апетит до ризику має багато корисних властивостей, але на практиці рідко надає значення.

Перегляд управління ризиками через комерційний об'єктив повинен допомогти переорієнтувати УРП як цінну дисципліну, що забезпечує передбачення та розуміння. Структура управління, яка має УРП, яка безпосередньо звітує перед стратегією чи фінансами, повинна допомогти у цьому.

УРП, як правило, більше зосереджується на підходах «знизу вгору» – за допомогою самооцінок контролю ризиків – і менше на оцінці «зверху вниз». Спираючись на вищезазначені висловлювання, перехід до більш широкого використання

сценарію аналізу як методу оцінки допоможе корпораціям зосередитись на тих подіях, які мають значення.

Для багатьох УРП поступово перейшов до стану, що нагадує негативний цикл зворотного зв'язку – орієнтація на короткострокову перспективу; опора на забезпечення контролю знизу вгору; рясний технічний жаргон; відсутність комерційності; та звітування, яке не має достатньої інформації та цінності. Це призвело до труднощів у процесі впровадження та залучення бізнесу, що призвело до постійного зниження якості звітування про ризики.

Викладені вище заходи повинні допомогти корпораціям ставити стійкість та цінність як першочергові цілі УРП. Прагматичний процес, який вимагає експертного судження, розроблений з урахуванням комерційного мислення та безпосередньо підтримує фінанси та стратегію, створюватиме цінність через розуміння та сприяння залученню. Це допоможе організаціям розмістити УРП там, де завжди передбачалося зменшити невизначеність та нестабільність.

Література:

1. Панасюк Б. М. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства. Науковий блог. 2019. № 3. С. 141–148.
2. Ткаченко І. П. Фінансовий аналіз: консп. лек. для студ. усіх форм навч. 2018. 223 с.
3. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2018. № 3. С. 173–180.